

Rčení, pořekadlo, přísloví, přirovnání

Rčení neboli úsloví – jsou frazeologismy, jejichž klíčovým slovem je **sloveso**.
Mluvit do větru. Dělat z komára velblouda. Vzít vítr z plachet. /mluvnický se mění/

Pořekadlo

Má neměnnou hodnotu. Charakterizuje osobu, nebo jsou to průpovídky situační
Dočkej času jako husa klasu. My o voze, on o koze.

Přísloví

Krátká průpověď s mravním ponaučením. Mají smysl sama o sobě, nepotřebují kontext.
Kdo šetří, má za tři. Bez práce nejsou koláče.

Pranostika

Zkušenosti o přírodních jevech, o počasí.
Svatý Matěj ledy láme. Zelené Vánoce, bílé Velikonoce.

Dokončete následující přirovnání tak, jak se nejčastěji používají.

čilý jako.....

sladký jako.....

bílý jako.....

mrštný jako.....

hubený jako.....

tlustý jako.....

pilný jako.....

studený jako

chytrý jako.....

hluchý jako

Doplňte dalších 5 přirovnání, která často používáte (bez vulgarismů!):

Vysvětlete význam následujících pořekadel:

My o koze, on o voze.

Dočkej času jako husa klasu.

Nechval dne před večerem.

Není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu.

My o vlku a vlk za humny.

Oko za oko, zub za zub.

Jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá.

Co tě nepálí, nehas.

Staví si vzdušné zámky.

Co oči nevidí, to srdce nebolí.

Dvakrát měř, jednou řež.

Co na srdci, to na jazyku.

Vysvětlete význam vyznačených slovních spojení a rčení z antických bájí a Bible. Dohledávejte informace na internetu.

Zasáhl ho Amorův šíp.

Byl to danajský dar a stal se jablkem sváru.

Visel nad ním Damoklův meč.

Byla to učiněná Sodoma a Gomora.

Stojí jako solný sloup.

Ta Jobova zvěst ho zdrtila.

Byl to šalamounský rozsudek.

Jejich snažení se ukázalo být sisyfovskou prací.

Prožíval Tantalova muka.

Všichni poznali, co je jeho Achillovou patou.

Dokončete tato přísloví:

Oheň je dobrý sluha,

Nevstoupíš dvakrát

Nesudí knihu podle

Nemusí pršet, stačí

..... umírá poslední.

Mlčeti zlato,

Líná holé

Kovářovic bosa.

Když se dva perou,

Když ptáčka lapají,

....., nesmí do lesa.

Kdo se moc ptá,

Každý ať si nejprve prahem.

I mistr tesař

Hloupý, kdo dává,